

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 9/2007 vp

Hallituksen esitys laiksi sähkömarkkinalain 3 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 16 päivänä lokakuuta 2007 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi sähkömarkkinalain 3 §:n muuttamisesta (HE 116/2007 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Arto Rajala, kauppa- ja teollisuusministeriö
- ylitarkastaja Kari Lavaste, Energiamarkkinavirasto
- tutkija Bettina Lemström, VTT
- sähköverkkotoimialan johtaja Kenneth Hänninen, Energiateollisuus ry
- puheenjohtaja Jari Ihonen, Suomen Tuulivoimayhdistys ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksellä ehdotetaan muutettavaksi sähkömarkkinalakia. Pienimuotoiseksi määritelty sähköntuotanto ehdotetaan rajattavaksi laissa sähköntuotantolaitokseen tai usean sähköntuotanto-

laitoksen muodostamaan kokonaisuuteen, jonka teho on enintään kaksi megavolttiampeeria.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä helmikuuta 2008.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Talousvaliokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä.

Esityksessä ehdotetaan tiukennusta pienimuotoisen sähköntuotannon määritelmään. Esitys liittyy pienvoimaloiden verkkoonpääsyn helpottamiseen, jota koskeva sähkömarkkinalain muutos (624/2007) on tulossa voimaan 1 päivänä helmikuuta 2008. Lain 14 b §:n mukaisesti jakeluverkonhaltija ei saa sisällyttää pienimuotoisen sähköntuotannon liittymismaksuun sähkö-

verkon vahvistamisesta aiheutuvia kustannuksia vaan nämä kustannukset sisällytetään siirtomaksuihin. Pienimuotoiseksi sähköntuotannoksi määritellään lain 3 §:n 10 kohdassa sähköntuotantolaitokset tai laitospokonaisuudet, jotka liittyvät nimellijännitteeltään enintään 20 kilovoltin sähköverkkoon. Määritelmän piiriin kuuluvat näin enintään 10—20 megawatin tehoiset voimalaitokset.

Hyväksyessään edellä mainitun sähkömarkkinalain muutoksen, eduskunta antoi samalla lausuman (EV 305/2006 vp), jossa se edellytti, että

hallitus ryhtyy pikaisesti toimenpiteisiin, joilla voidaan varmistaa, ettei pienimuotoisen sähköntuotannon verkkoon liittymisestä aiheudu riskiä kohtuuttomista kustannusrasitteista yksittäisille jakeluverkoille ja niiden asiakkaille.

Lausuman johdosta tehdyissä selvityksissä on sittemmin todettu, että nykyisessä muodossaan määritelmä saattaa aiheuttaa pienimmissä rannikkoalueen jakeluverkoissa jopa yli 10 prosentin korotuspaineen sähkökäyttäjien maksamiin siirtomaksuihin. Korotuspaineita saattaa syntyä myös näitä suuremmissa verkoissa siten, että vain suurten alueellisten verkkojen ja suurimpien kaupunkien verkkojen kustannusrasitteen arvioidaan jäävän vähäiseksi. Esityksessä on otettu huomioon myös olosuhteissa tapahtuneet muutokset, kuten eurooppaneuvoston maaliskuussa 2007 tekemä päätös nostaa uusiutuvien energialähteiden osuus 20 prosenttiin EU:n energian kokonaiskulutuksesta vuoteen 2020 mennessä. Vaikka Suomen osuus tavoitteen täyttämistä on vielä täsmentymätön, on perusteltua olettaa, että sen täyttäminen tulee edellyttämään merkittäviä muutoksia mm. pienimuotoisen sähköntuotannon energiatukiin. Edellä olevan vuoksi esityksessä ehdotetaan, että liittymismaksuhelpotus rajataan koskemaan enintään 2 megavoltiampeerin (MVA) eli noin 1,6 megawatin laitoksia. Nämä muodostavat nykyisestä voimalaitoskapasiteetista noin 1 prosentin.

Saadun selvityksen perusteella talousvaliokunta katsoo, että esitys ottaa huomioon eduskunnan lausuman vähentämällä tehokkaasti yksittäisiin verkkoihin ja niiden asiakkaisiin kohdistuvaa kustannusten nousupainetta. Samalla se kuitenkin edelleen tukee kaikkein pienimuotoisimman sähköntuotannon kilpailukykyä sähkömarkkinoilla. Esitys jättää myös tarvittavaa liikumavaraa lähiaikoina tehtäville laajoille energiapoliittisille kokonaisratkaisuille. Valiokunta pitää ehdotusta nykytilanteessa perusteltuna.

Valiokunnan kuulemisessa on kuitenkin tuotu esille, että ehdotettu laitoksen tehorajaan pe-

rustuva määritelmä saattaa ohjata uusien voimaloiden rakentamista siten, että liittymismaksuhelpotuksen saamiseksi päädytään enintään 2 MVA:n laitokseen tai laitoskokonaisuuteen, vaikka kokonaistaloudellisesti olisi perustellumpaa rakentaa suurempia yksiköitä. Valiokunta kiinnittää tähän vakavaa huomiota ja ehdottaa, että eduskunta hyväksyy lausuman, jonka mukaan hallituksen on tarkoin seurattava uuden määritelmän vaikutuksia sähköntuotannon uudisrakentamiseen ja otettava näin saadut käytännön kokemukset huomioon tulevassa lainsäädäntötyössä (*Valiokunnan lausumaehdotus*).

Tavoitteena tulee olla, että yksittäisten toimijoiden ja sähkökäyttäjien sijasta uusiutuvan energian lisäämisestä aiheutuvat kustannukset jakautuvat mahdollisimman tasaisesti kaikkien energiankäyttäjien katettaviksi ja että energiaturvet ja insenttiivit ohjaavat hyödyntämään uusinta teknologiaa ja kokonaistaloudellisesti järkevimpiä ratkaisuja.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana ja

että hyväksytään yksi lausuma (Valiokunnan lausumaehdotus).

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa tarkoin pienimuotoisen sähköntuotannon määritelmän vaikutuksia sähköntuotannon uudisrakentamiseen ja että näin saadut käytännön kokemukset otetaan huomioon tulevassa lainsäädäntötyössä.

Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 2007

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jouko Skinnari /sd	Jouko Laxell /kok
vpj.	Antti Rantakangas /kesk	Eero Lehti /kok
	Hannu Hoskonen /kesk	Päivi Lipponen /sd
	Anne Kalmari /kesk	Marjo Matikainen-Kallström /kok
	Matti Kangas /vas	Petteri Orpo /kok
	Toimi Kankaanniemi /kd	Sirpa Paatero /sd
	Miapetra Kumpula-Natri /sd	Markku Uusipaavalniemi /kesk.

valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Kulovesi.